

SZÉKEGYUDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetli tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Az erdélyi birtokrendezés.

(r) Az erdélyrészi tagosítás és arányosítás ügyének tárgyalására az igazságügyminiszter november hó 12-ére szakértekezletet hívott össze és arra a gazdasági köröket, többek között az Erdélyi Gazdasági Egyesületet is meghívta.

Örömmel kell üdvözlünk a kezdeményezést, mely az erdélyi birtokrendezés kérdésére terjed ki. Ezzel a kezdeményezéssel áthaladunk egy vonalon, mely vonalon belül elkeseredés és forrongás uralkodott és belépünk egy másik vonalba, a melyiken belül az igazság és jog szempontjainak egyenlő mérlegelése fog talán uralkodni, helyre fogja talán hozni a multak bűneit és elejét fogja venni a jövőben azok megismétlődésének.

A birtokrendezésnek az erdélyi részekre érvényes jogszabályai, az 1871: LV. majd az 1880: XLV. és végül az 1892: XXIV. törvények gyengék voltak a tagosítás és arányosítás helyes keresztülvitelének szabályozására, erőtlenekek voltak a hanyag és rosszhiszemű károsítások távoltartására. És ha mégis: tagosított községek fölvirágzását látjuk, el kell ismerünk a legis ratio helyességét, el kell ismernünk, hogy a tagosítás gazdasági előnyei győzedelmeskedni tudnak a gyenge és hibás jogszabályokon is. Viszont, mikor községeknek a tagosítás alatt való tengődését, egyeseknek a tagosítás után való pusztulását látjuk, meg kell győződnünk arról, hogy a mai jogrend hibái és mulasztásai letiporni képesek a gazdasági előnyöket.

Kétségtelen az, hogy a modern gazdálkodási mód felé való törekvés vezette a törvényhozót az arányosítás rendjének és eljárásának szabályozásánál. Az eddig közösen és osztatlanul használt birtokoknak az egyes jogosultak közt való arányosítása majdnem éppen úgy az okszerű gazdálkodás szükségességéből keletkezik, mint az egyes birtokosok szétszóró birtoktesteinek, sokszor testecskeinek a tagosítás útján való egyesítése. De amily egészséges forrásból fakadt a törvényhozás szándéka az erdélyi birtokrendezés szabályozásánál, amily helyes elméleti alapja volt an-

nak, hogy az arányosítás és tagosítás Erdélyben is keresztülvitessék, annyira megrontotta a szándékot a végrehajtás gyalogsága, annyira megdöntötte az alapot a gyakorlat helytelen volta. Így váltgyűlölt fogalomná népünk előtt az, mi tulajdonképpen jólétének előmozdítását célozta; így vált nem egy helyen anyagi és erkölcsi megrontójává az, ami voltaképpen javára szolgálhatott volna.

Napilapok, kérvények és panaszkok sokszor regisztráltak az elkeseredésnek ama kitörő tényeit, melyek az arányosításból és tagosításból származtak. Az, hogy bármelyik birtokosnak joga volt megindítani az egyes jogosultak közt való arányosítást; az, hogy a tagosítás a község határa egynegyed része birtokosának kívánságára el volt rendelhető: már maga a kisebb birtoktest tulajdonosainak, de esetleg a birtokosok nagyobb részének majorizálására vezethetett. Már magában ebben a rendelkezésben tömérdek visszaélés és károsodás csirája rejtett, különösen a gyengébb, védtelenebb egyének részére. És aztán a tagosítás, megarányosítás végrehajtásának egész, nem ritkán évtizednél tovább tartó ideje alatt, mily tömérdek költség, vesztesség, baj származhatott az önként vagy kényszerűségből tagosításba, megarányosításba szorított birtokosságra. A tagosító-mérnökök hiányos szakértelmétől és fogyatékos lelkiismeretességétől csak úgy szenvedett, mint az eljáró bírónak gazdasági tudatlanságától, ide vagy oda hajlítható igazságosságától, mint az erősebb birtokosok érdekei iránt önkéntelenül vagy érdekből megnyilvánuló részrehajlástól. És szenvedett, károsodott a nép a fölmérestől kezdve a becslésig, az osztályozástól a kihasításig. Szenvettede mindazt, amit tudatlanság, hanyagság és önérdék, kellő ellenőrzés nélkül, szegénynek és gyengének szenvedést okozhat.

Nem mindenütt járt ilyen káros következményekkel ez a birtokrendezés. Hiszen szükséges volt, hiszen a törvény intenciója jó volt. De hány helyen hintette el az örökös gyűlölködés magvát. Hány helyen lázította föl az állam hatalma ellen is a megkárosodottakat! Hány helyen tette kiírthatat-

lanná a hatóság és a társadalom vezetői ellen való bizalmatlanságot. És hány helyen, hány kisemberre nehezedett sok évig, talán örökre a rosszul végrehajtott tagosítás vagy arányosítás!

Az igazságügyminiszter kezdeményezését ezért kell örömmel fogadni mindenkinek. Ne azoknak légyen igazuk, akik rövidlátásból ellenzői a tagosításnak és arányosításnak, hanem azoknak, akik új, károsítást, visszaélést és elhanyagolást kizáró törvényt kívánnak.

*

A javaslat legfontosabb intézkedései ezek: A tagosítás minden község határára nézve külön eszközrendszert a község határának egész területére kiterjed. Senkit sem lehet arra kötelezni, hogy birtokáért más község határán fogadjon el ki-elégítést. A tagosítás csak úgy rendelhető el, ha azok birtoka, akik kéri, a tagosítandó területnek legalább egy negyed részét teszi ki. Az e tárgyban az illetékes királyi törvényszékhez intézett beadványban a kérelmezéshez szükséges birtokhányadot és birtokosi minőséget igazolni kell. A kérelmezők aláírásai közjegyzőileg hitelesítendők. A tagosítandó ingatlanok negyed részének területi kiszámításánál az adókataszteri adatok az irányadók. Az állami, törvényhatósági és községi vagyon, a közalapítványi javak, a közintézetek és más jogi személyek, valamint a gyámhatóság vagy gondnokság alatt levők birtoka, ugyszintén az urbéri haszonélvezetekkel terhelt erdők, legelők és nádasok, valamint az arányosítás alá tartozó ama közös használatu területek, melyek rendezése jogerős végrehajtással befejezve nincsen, a terület kiszámításánál számba nem vétetnek. A tárgyalásra szabályszerűen megidézett, de meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosítást ellenzik.

A javaslat módot ad arra is, hogy a már folyamatban levő, de még be nem fejezett birtokrendezés abba hagyassék, a következő feltételekkel:

1. Ha a tagosítás alá vont terület birtokosainak felerésze ezt az illetékes királyi törvényszékhez beadott, közjegyzőileg hitelesített aláírással ellátott kérvényben kéri és a megszüntetés iránt folyamatba teendő eljárás költségeit előlegezi, egyszersmind a kérelmezők az eljárás megszüntetéséig fölmerült tagosítási költségek felének kifizetését elvállalják;

2. ha a tagosítási kérelem nyomán a helyszínre kitűzött tárgyaláson történt megállapítás szerint, a tagosítást kívánók birtoka az 1880. évi XLV. törvény cikk 6. ik szakaszában hozzászámíttatni rendelt birtokon kívül, továbbá a tárgyalásra megidézett, de meg nem jelent felek birtokán kívül a tagosítandó terület negyed részénél kevesebbet tesz ki.

A politikai helyzetről.

* Kik lesznek az árulók? Dr. Nagy György agilis székegyi képviselőnk, az egyszerre kiváló publicistává fejlődött ifju honatya, azt kiáltja „A Nap” éléről, hogy „Árulók nem leszünk!” Ez a felkiáltás önként kívánja a kérdést, hogy vajjon kik is lesznek hát árulók!? A mostani politikai események tűzvonalaiba kerültek a katonai kérdések, holott a jelenlegi parlamentnek joga nincs a létszámemeléshez. Nincs joga még abban az esetben sem, ha ellenértékül ugynevezett „nemzeti vívmányokat” kapnánk. Ez a megbukott szabadelvű rendszer uraságaitól levetett elnevezés, igazi alkotmányos államban, ismeretlen fogalom kellene legyen. A mig pedig önálló vámterület és önálló magyar hadsereg nincs, addig katonai létszámemelésről beszélni is bűnös, nemzetellenes cselekedet. Azok lesznek tehát az árulók, akik a nemzet bizalmából kapott mandátumot a nemzet újabb megterhelésére, a katonai téren való újabb áldozatok megszavazására, a megbízók ohajtásának, kívánságának ellenére felhasználják. Az ilyen árulók azonban többé bizalomra ne számítsanak...

Udvarhelymegye Rákóczi szabadságharcában.

Irta: taresafalvi Pálffy Aladár.

(4. folytatás.)

Pekry Torda mellett a Keresztes mezőn hadi szemlét tartott és ott eskette fel az Udvarhelyszék által főkirálybíróvá választott Kemény Lászlót, valamint az udvarhelyszéki ujonnan választott jegyző: nagysolymosi Koncz Boldizsárt és a Keresztes fűszéken választott Pálffy Miklóst. Pekry 1707. május 20. án a főkapitányságról lemondván, a fejedelem által Kemény László neveztetett ki, akit az Alsóboldogfalván tartott székülésen felesketett, valamint Daniel Ferenc főkirálybíróvá is itt választott meg s ezeket megerősítette a fejedelem is, aki 1707. febr. 15-én értesíti az erdélyieket, hogy március 28-án Marosvásárhelyen országgyűlést fog tartani a beiktatására, melyre még ez ideig alkalom nem volt. Április 5-én vonult be Rákóczi radnóti kastélyából fényes kísérettel. Legelő az udvarhelyszékiek, utána a maroszékiek, azután az aranyoszékiek; Pekry regimentje, 3 kompánia veres kopjás székely, 5 kompánia karabélyos s azután az udvar a fejedellemmel. Április 9-én történt a beiktatás a vásárhelyi réten nagy ünnepek között s az ország, valamint Detaillieurs a francia király nevében mint törvényesen beiktatott fejedelmet üdvözltek.

1707 őszén lehanyatlóban van a kurucok csillaga. Erdélybe jön Rabutin nagy sereggel, Pekryt és Mikes Mihályt Erdélyből kiszorította. A lakosság menekült a hazából s a szegény honmaradottakat zsákmányolta, kizsákmányolta a katonaság. A gubernium 1707. nov. 16-án kibeneti Udvarhelyszéktől, hogy Szébenbe 5000 köböl búzát, 6000 köböl zabot és 300 szekér szénát küldjön. Azon jó reményben, hogy közterheiken

könnyíteni fognak. Udvarhelyszék meghódolt, de családok nagyon, mert a gubernium 1707 dec. 15-én egy negyedévi adónak beszállítását sürgette meg. Állt pedig ezen egy negyedévi adó 5000 frt, 3000 köből buza, 430 hordó bor, 9000 köből zab és 5000 szekér széna. De ehhez még kivetnek, mivel Háromszék és Csik képtelen fizetni, szintén negyedévi részletekpen 2000 forintot, 1155 és fél köből búzát, 740 mázsa és 50 font húst, 120 hordó bort, 3275 köből zabot és 1025 szekér széna adót.

Csoda, hogy ilyen megterhelések után még ember van e bérce vidéken s hogy nem vándoroltak ki mind? Hiszen az utolsó rabszolgának is jobb dolga volt, mint a szabad népnek Erdélyben, saját földjén ez időben! Micsoda rengeteg összeg volt ez az adó még békés időben is, hát még a fegyverek által már agyonnyargatott országban? Nem volt, a ki dolgozzék, a ki bírta volna, az fegyverben állt, csak nő, gyermek és öreg ember volt, aki a mezei munkát bizony nem bírta. De a német nem volt tekintettel semmire. Rabutin 1708. januárban rendeletet bocsát ki, ha nem fizetik az adót, katonasággal hajtatja fel. Így aztán kénytelenek voltak a kiváltságos nemeseket is megadóztatni, ami sok visszavonást szült. A közigazgatás is fennakadt s az öreg kuruc tarcsefalvi Pálffy Ferencet is csak erőszakkal tudták a régebbi viselt főjegyzői székbe visszaültetni.

Rabutin az Erdély visszafoglalását és az adóztatást bevégezvén, 1708. május 1-én Bécsbe indult s helyébe Chusani tábornok jött.

A kuruc lelkesedés még egyszer felveti tüztét, midőn Károlyi Sándor megjelen 18,000 emberével, de csak rövid volt ez a lelkesedés, mert a trencsényi veszített csata hírére 1708. aug. 1-én Károlyi Erdélyből kivonult s rendes kuruc had alig maradt itt.

A Királyhágón túl még tartotta magát egészen 1711. május 1-ig, midőn Károlyi Sándor Pálffy Jánossal megkötötte a szatmári békét s a majtényi síkon a kurucok lerakták a fegyvert. E béke ugyan amnesztiát biztosított a felkelőknek, Rákóczinak és vezéreinek, de a fejedelem és kurucainak egy része nem vette igénybe, inkább ette a száműzetés keserű, de szabad, mint az elárvult hazában, hol az ablakra titkos poroszlók járnak, a német kegyelemkenyerét.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A kuruc veterán.

Németből fordította: Nosz Gusztáv főreálisk. tanár.

Künn a kapu előtt, a kövön egyedül,
Árván, elhagyatva egy szegény kuruc ül.
Árván, elhagyatva; bus fejét lehajtja,
Homlokára huzva viseltet sapkáját.
Arcába a nagy kín mély redőket ása,
Szenvedésről beszél sötét pillantása.
Szemében egy könnycsepp — néma gyász

[keserve:]

Meggyalázva hona, s régesré' leverve,
Úgy ül ottan, mint egy kemény szobor,

[némán,

Poros köpenyében zordul burkolóznán,
Nagy fájdalomában még a legfájdóbb neki:
„Ocskay”, „árulás” — el nem felejtheti.
„Ocskay, Ocskay!” mért hagyta el zászlód,
„Rákóczi, Rákóczi!” mért tűntle csillagod?...
Gondol ádáz harcra, gondol ő csatára,
És a bilincsbe vert drága szabadságra;
Gondol győzelemre, aljas árulásra,
És a romba döntött, elárvult hazára.
Eszébe jut neki hű neje, gyermeke,
Kedves szülőháza, elhagyott tűzhelye
S kardján kívül társa: sebes harci méne,
És a tárogató édes-bus zenéje.
És az eszébe jut a véres ütközet,
Melyben kapitánya örökre ott veszett.
Így ül ott egyedül, így ül ottan némán
Elmerengve hona gyászbaborult sorsán.

S harcias ruhában im, ép' előtte
Büszkén megyen el a labancnak szülőtte.
Ám keze nem mozdul, feláll mégis talpra,
S üdvözlí a kuruc — büszkén fejét hajtva.

Hídeg, durva göggel Heister reárvál:
„Hé lázadó, bitang, le most a sapkával,
Lázadó te, hát már engem így köszöntesz?”
S leüti sapkáját: Heister boszuja ez.
És, miként a forró Mátravölgy villáma
Tűzzel fel-fellobban, rettentőn cikázva
Egy fényes sugár a kurucnak szemébe,
Előlép és beszél: „Nézz ide vitézem!”
S míg sértett haraggal amaz csak dul,

[csak ful,

Válláról köpenye lassan a földre hull.
„Ime, látod, mért nemköszöntem kezemmel?”
Mind a két karom a hazáért veszett el.”
És a maró gunytól keserű szégyennel
Áll a labanc szemben a derék vitézzel,
A nagy pusztaságnak egyszerű fiával,
Lealázva az ő egyenes szavával.
S arannyal telt erszényt vet elé a porba
Durvaságát bánva, szégyenét takarva,
De a kuruc vitéz lábbal rug feléje,
S megvételleg tekint a labanc vezérére.
A hogy szóra nyílik — dühtől remeg —

[szája:]

„Atok, pokol reád labanc katonája!”
A tömeg azonban, mely azt észrevette,
Mind a kettőjüket rögtön körül vette;
Fájdalom okozta könny toltult szemébe,
S arany, ezüst hullott a kuruc elébe.
Térdepelve, sirva szedték össze sorba
A pénzt, mely lehullott szanaszét a porba.
Hazakisérik a megcsonkult katonát,
S felrivalg az „éljen!” — hisz védte a hazát.

Tanuljon a labanc, hogyha bir és akar,
Miként tud szeretni s gyűlölni a magyar!

— **Ottó főherceg**, a király unoka-
öccse csütörtökön este 6 órakor
meghalt. Többször szó esett, hogy
ő a trónvárományosa. Hosszabb ideig
élt Magyarországon, Sopronban. Az
elhunyt főherceg Grácban, 1866. ápr.
21-én született. Temetése kedden d.
u. 4 órakor lesz Bécsben.

— **Obstrukció a képviselőházban.**
Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő
„A Nap” tegnapi számának vezércikkében
kijelenti, hogy ha a kormány a katonai
létszámemelésről törvényjavaslatot nyújt be,
olyan obstrukciót rögtönöznek, amilyent
soha se látott a világ.

— **Halottak napját** ez évben is
kegyelettel megtartotta városunk köz-
sége. A temetők fényárban usz-
tak és több helyen huzták a cigá-
nyok a siroknál az elhaltak egy-egy
kedvenc nótáját. Ez alkalomból a
távolí vidékekről is sokan elzarándokoltak „világítani”.

— **Szent Imre hercegnek**, a magyar
ifjuság védőszentjének tiszteletére a
helybeli róm. kath. főgimnázium ifju-
sága holnap (hétfőn) d. e. a 9 óra-
kor tartandó szent mise után ünne-
pélyt rendez az intézet tornatermé-
ben a következő műsorral: 1. Dal
Szent Imréhez. Szövegét írta Burger
Á., dallamát Németh Gy. Zenekíséret
mellett énekli az ifj. vegyeskar. 2. „Szent Imre napján.” Irta Jánosi
Béla. Szavalja Márton János VII. o. t. 3.
3. „Polka mazurka.” Előadja az ifj.
zenekar. 4. Ünnepi beszédet mond
Bardócz József VIII. o. t. önk. elnök. 5. „A
bűnbánó.” Rináldó dalműből. Énekli az ifj.
vegyeskar. 6. Zene duett. Előadják Ember
János VIII. és Ember Dezső VI. o. tanuló. 7.
Részlet „Árpád ébredéséből.” Elő-
adják Apor Péter br. (Árpád) és Csörgő
Tamás (költő), VIII. o. tanuló. 8. „A magyar
dal.” Melodráma. Szövegét írta Herodek
Sándor, dallamát Kerner Jenő. Előadja Orbán
Domokos VIII. o. t. 9. Rákóczi-induló.
Előadja az ifj. zenekar.

— **Városi közgyűlés.** Városunk
képviselőtestülete holnap (hétfőn) d.
u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést
tart, amelyen előterjesztést tesznek
a kisorsolandó képviselőkre vonat-
kozólag, ugyancsak a városi igazoló
választmány megválasztása tárgyá-
ban. A városi humoróli Láz nevű
legelő és kaszáló eladását is napi-
rendre tűzte a tanács. Előterjesztik
a fazekas ipartársulat agyagbánya
adása iránt beadott kérvényét és Klein
Zsigmondnak a bérleti szerződés
feltételeinek megváltoztatására irá-
nyuló kérését. Nagyon fontos ügy,
különösen a Láz nevű hely eladása.
Nagyon is mérlegelendő, hogy az
ősi tulajdon eladásak-e?

— **Rákóczi-ünnep a vidéken.** Vár-
megyénk lelkes tanítói minden köz-
ségben sikerült ünnepélyeket rendez-
tek a Nagy bujdosók hamvainak
hazahozatala alkalmából, október
29-én. Így többek között a szentábrá-
hási állami iskola is egy jól si-
került ünnepség színhelye volt.
Tóth Vilmos igazgató-tanító való-
sággal remekelt a műsor változatos
összeállításában és ő maga is dere-
kasan kivette részét a hazafias ün-
nepség színvonalának emelésében.
Hazánk jövője iránti bizalmunk
erősödik, midőn látjuk, hogy a nép-
nevelés szent ügye ily derék és ha-
zafias emberek kezébe van bízva,
mint ami lelkes tanítóink.

— **A korondi fazekasok Kolozs-
várt.** Az „Ellenzék” f. hó 2-án meg-
jelent száma a korondi fazekasokról
is megemlékezik. Ezek a szorgalmas,
törekvő emberek, akik eddig csak
olcsó, de tartós mázas, vagy mázo-
latlan fazekakat készítettek, most
már arra is sulyt fektetnek, hogy a
mit csinálnak, művészies kivitelű le-
gyen. Ezen céljuk elérésében az ál-
lam is ujabban segítségükre van, a
mennyiben a szükséges kemencéket
ingyen állította fel és több formáló
gépet is ajándékozott nekik. S hogy
a partolásra nem érdemtelenek, mu-
tatja az is, hogy készítményeikkel a
kolozsvári piacot is felkeresték, el-
ismerést nyerve munkásságukért. Az
„Ellenzék” szerint tárgyaiknak kiál-
tása határozottan művészi érzékre
vall s a vevők versenyezve vásárol-
ják portékáikat. Nekünk igen jól esik,
hogy megyénk szülőttei határunkon
kívül is ilyen szép sikert arattak,
hogy még egy tekintélyes lap is így
nyilatkozik róluk. Bár csak városunk
fazekasainál is elérhető lenne már
a rég óhajtott tömörülés, mi által
ők is ismertekké lehetnének. Óhaj-
tandó volna, hogy a helybeli szak-
iskola tanárai vegyék fel első sorban
a maradás elleni küzdelmet és
végre a fazekasok előtt se legyen a
jó tanács gyűlöletes.

— **Halálozás.** Baczó Gáborné, szül.
Kádár Eszter e hó 1-én 29 éves
korában, 10 évi boldog házasság után
elhalt Bágy községben, honnan 2-án
az unitárius szertartás szerint helyez-
ték örök nyugalomra a családi sir-
kerben Homoródszentmártonban.

— **A város községe** által ren-
dezett Rákóczi-estély, melyről mult
számunkban megemlékeztünk, jóté-
konycélra 200 K-t eredményezett.
Ebből 100 K a szegény tanulókat
segélyező jótékony nőegyesület és
100 K a Kassán felállítandó Rákó-
czi-szobor javára elszámoltatott, il-
letve a szoborbizottságnak küldetett
el.

— **Halmagy község ünnepe.** Egy
község, melyet a Mindenható becüs-
letes érzésű, a közjóra munkáló ve-
zetőkkel megáldott — boldogul. Vi-
szont a más — jó vezetők nélkül,
napról-napra hanyatlók és végül el-
pusztul. Halmagy község a szomszéd
Nagyküküllővármegyéből, az előb-
biekhez tartozik. Ezt mutatja a
vasárnap lefolyt kettős ünnepély is.
Leleplezték Apáthy Péter főispán
és Mezei Viktor főispáni titkár,
valamint a vármegyei közigazgatás
vezérembereinek jelenlétében azt az
Erzsébet királyné-szobrot, mely Har-
gita Nándor székelyudvarhelyi szak-
iskolai igazgatónk műveszi kezeiből
került a község főterére. Felavatták
együtt a 15,000 koronába került,
közkölségen épített báltermet is ez-
uttal s a szép ünnepélyt 70 teríté-
kes közebed és világos virradtig tar-
tott táncmulatság fejezte be. Amely
község 1100 K-át áldoz elhalt ma-
gyar királynénk emlékének megörö-
kítésére és 15,000 koronás bálter-
met épít, annak ügye jó kezekben van.

— **Csak egy virágzálat!** Esdve
kérjük a mi jó közönségünket, rója
le azt a szent vámot, a melyet a
szegénysorsu tüdőbetegek megmenté-
seért tőle kérnek. Ne dobják el azt
a befizetési lapot vagy utalványt,
melyet a József Kir. Herceg

Szanatórium Egyesület (Bu-
dapest, IX., Lónyay-utca 47. sz.) a
napokban szét küldött és ha valójá-
ban csak egy virágzálat válságdjá-
is, de küldjék el. Azt mondja Mik-
száth, hogy még most is siratjuk
a mohácsi csatát, a hol 25 000 ma-
gyar veszett el és közönnnyel, ölbe
tett kezzel, síváran nezzük ennek a
derék egyesületnek fáradságtalan
tevékenységét, melylyel minden év-
ben annyi magyart tudna meg-
menteni, a hány a mohácsi csata-
sikon elvérzett, ha a közönség a
halottak napi koszoruból egy szál
virág árát valóban elküldi. Fogja el
a szíveket az emberszeret meleg
érzete és ha néhány krajcárral is,
de aldozzunk! Nem szabad a ma-
gyarnak pusztulnia! Füllékeket, vagy
koronákat egyforma mélységes hálá-
val fogad a József Kir. Herceg Szana-
torium Egyesület, mely az ország
minden tájáról tehát tőlünk is
vesz föl majd gyógyítóházában (már
épül az első) betegeket.

— **Emléket az agyagfalvi réten!**
Az agyagfalvi réten felállítandó szé-
kely emlék-alap javára a folyó évi
március hó 15-én tartott hazafias
ünnepélyen önkéntes adakozásból
begyűlt 1 koronát, a helybeli Dal-
egylet pénztárosa Benedek Gézától,
ugyancsak a folyó évi augusztus hó
15-én a székely emlék-alap javára
az Árkoson tartott diák-bál alkalmá-
val begyűlt 22 koronát Végh Be-
niám unitárius lelkész által, vala-
mint az udvarhelymegyei takaré-
pénztárnál elhelyezett tőke I. félévi
kamat 120 K 83 f, összesen 143 K
83 f, hozzáadva a már begyűlt tőke
6058 K 54 fillért, az alap összege
jelenleg tesz 6202 K 37 fillért. Fo-
gadják a nemesszivű adakozók ez
uton is hazafias adományukért a
végrehajtó bizottság hálás köszö-
netét. Székelyudvarhely, 1906. novem-
ber 3. Hazafias tisztelettel Ferencz
János, végrehajtó biz. pénztáros.

— **Berni simmenthali tehének**
portálása. A miniszteri kirendeltse-
giséssel az őszszel a tejszövetkezetek-
nek Angolországból hozatott York-
shire kocákat, a juhtenyésztő gaz-
dáknak Ázsiából (Beszarabiából) ka-
rakul juhokat, melyek a persián és
asztrákán prémet adják. Kelet fri-
ziából (az északi tenger partvidéké-
ről) a kitűnő tejelő friz juhokat, most
legutóbb pedig Svájból (Bern kan-
tonból) tejelő tarka tehenekeket. Dr.
Károly Mihály miniszteri titkár és
Liczi sepsiszentgyörgyi állattenyészté-
si felügyelő most jöttek haza Sváj-
ból 233 drb berni simmenthali üszö-
vel és tehénnel, mely kitűnő tenyész-
anyag Háromszék és Kisküküllő vár-
megyék gazdái között lesz szétosztva.
Udvarhelyvármegye gazdasági egye-
sületének közbenjárására ezen im-
portból 50 drb lesz ezen vármegye
részére kiosztva. Az állatok novem-
ber 1-én érkeztek meg Székelyud-
varhelyre 8 svájci vasúti kocsiban
Dörner Béla kir. gazdasági intéző
címére, ki azokat 2 állattenyésztés
és tejszövetkezethez fogja kiadni. A
tehenek remek szép állatok (egy ré-
szük a vasuton meg is borjadt) darabja
6—7 métermázsa. Az árul
magasabb ugyan, de „általában” ol-
csóbbak, mint az itteni tarka mar-
hák és miután kedvezményes fölté-
telekkel lesznek kiosztva (a beszer-
zési áron), még a szegényebb székely
is hozzájuthat ezen tenyészanyaghoz
melyből pár év alatt tekintélyes sum-
mát pénzeltethet. Az állatok vasárnap
vagy hétfőn lesznek kiosztva, addig
a szombatfalvi urasági majorban
megtekinthetők.

— **Színészet.** Szerdán Baghy Gyú-
lának társadalmi színművét, az „É-
dekházasság”-ot adták. Helyünk ninc-
arra, hogy e darabról kellő méltá-
tást írjunk, de annyit mégis meg-
jegyzünk, hogy Baghy darabja sike-
rült dolog. Éles szemekkel belát tá-
sadalmunk mélyébe, észreveszi annak
ferdeségét és a maga realis voltá-
ban elénk tárja. A mesészöve-
s jó. Nagyobb ugrások nincsenek benne.

et (Bu
sz) a
a való
ágdiat
a Mik
ratjuk
00 ma
el, ölb
ennek
atatlan
en év
meg
csata
ség a
y szál
ogja el
meleg
ral is,
a ma
s hálá
Szana
ország
nk is
n (már

relen!
dó szé
yó évi
azafias
zából
Dal-
ezától,
tus hó
javára
kalmá
h Be-
vala-
karék-
féle
143 K
ilt tőke
sszege
rt. Fo-
zók ez
kért a
szőne-
novem-
erenci
ros.

nek is
deltség
eték
York-
gaz-
ól) ka-
ián és
et fri-
vidéke-
t, most
n kan-
et. Dr
kár és
enyész-
Svájc-
li üsző-
enyész-
llő vár-
osztva
i egye-
en im-
rmegye
novem-
kelyud-
ocsiban
intéző
yésztes
adni. A
egy ré-
jadzott
az árul
an" ol-
ta mar-
s fölté-
beszer-
székely
yaghoz
és sum-
asárna-
a, addi-
ajorba

A párbeszédnek jól vannak szerkesztve; némely helyen ugyan észrevehető egy kis pongyolaság, de az nem megy a darab rovására. A színészek is elég jól játszottak, különösen Ladányi és partnere Halasi Mariska, kiknek természetes és élethű alakítása dicséretet érdemel. Rónay nem tudta teljesen eltalálni a Botay szerepének hangját; Somogyi sem volt elég természetes, de azért az igekezet náluk is észrevehető volt. Jó volt Püspöki és Gergely is. Halasyné mintha egy kissé trémázott volna. A többiek közül Budayt most láttuk először nagyobb szerepben s ha tehetségéhez szorgalom és kitartás is járul — jövőt jósolunk neki. Csütörtökön a „Legvitézebb huszár” ment megfelelő előadásban. A szereplőknek majdnem mindenike tisztában volt feladatával, de különösen Békessy, Kozma, Püspöki és Hegyesi váltak ki, míg a siker érdekében a többi is szorgalmasan működött. Pénteken a „János vitéz” került színre zóna-előadásban. E darabot már többször látta közönségünk.

A rokkant és nyugdíjgylet fiókjának választmánya folyó évi november hó 5-én a polgári kör helységében tartja meg legközelebbi ülését.

Toronygomb feltétel. E hó 1-én a délutáni órákban érdekes látványt nyújtott városunkban az unitárius templom toronygombjának a feltétele. Derzsi Árpád helybeli bádógos helyezte el a gombot es csillagot, valamint a villámhárítót is a 36 méter magas torony tetején. Mindenkit meglepett a magasan merész és bátor mozgásával. Mielőtt a gomb feltételezett volna, légmentes szelencébe zárva elhelyeztek benne a templom építésének rövid történetét és az unitárius keblbi tanácsosok neveit magában foglaló emlékiratot, melyet Vári Albert lelkész felolvastott a jelen voltaknak. A templom építése szépen halad előre. Pár nap alatt a templom fedelet kap. A torony fedése eltart 8—10 napig. Az egész épület díszére fog válni városunknak.

Esküvő. Apfelbaum Antal bika-falvai lakos e hó 21-én esküszik húseget Traub Hanninak Kürpödön.

Nyilvános elismerés. A román. kath. egyházközség által f. évi október hó 24-én rendezett estély bevétele beléptidijából 837.20 K, sorsjegyekből 200 K, felülfizetésekből 39.80 K, összesen 1077 K, összes kiadás 291.50 K, marad tiszta jövedelem 785.50 K, mely összeg a román. kath. templom belső javítási és díszítési alap jayára fordítatik: Felülfizettek: Ugron Ákos főispán 10 K, Klein Zsigmond 12 K, Nagy Elemér 2 K, Barsay Károly 2.20 K, Fábán József 8 K, Gabor Márton 2 K, Fazakas Gáspár 1.20 K, Dézsi Balázs 1 K, N. N. 40 f, öt felül fizetőből 20—20 f. összesen 39.80 K. A kegyes felül fizetőknek, valamint az estély közreműködőinek ez uton is hálás köszönetet nyilváníti a rendező-bizottság.

Kimutatás a helybeli jótékony nőegyesület által, a szegény tanuló gyermekek felruházására indított gyűjtőiben befolyt pénz és öcskaruha adományokról. Damokos Andorné, Dr Nagy Samuné, Klein Géza, Fás Gyula 5—5 K. özv. Szabady Ferencné, Tibor Pancsika 4—4 K. Homolay Lajosné, Dorner Béláné, Ugron 3—3 K. Bodolla Gáborné, Fejes Áronné, id. Szakács Károly, Dr Mezei Ödön, Baranyai Gyuláné, Szöllősi Samuné, Hlatky Miklósné, Szabó Árpádné, Váentsik Ferencné, Demeter Dénesné, Heitz Vilmosné, Urbányi Istvánné, Görgényi Károlyné, Lengyel Józsefné, Pál Ernőné, Borosnyai Pálné, Florián Kristófné, Vajda Ferencné, Soó Rezsőné, Ugron Lázárné, Becsek Aladárné, Simó Mátyásné, Rösler Károlyné, Teichner Jakabné, N. N., Barabás, Kovácsy Albertné, László Domokosné, Betegh Pálné, Fernengel Gyuláné, Dorosné, Barabás Jenőné, Sándor Mózesné, Nagy Kálmánné, özvegy Gál Jánosné, Stratzingér Emilné, Horváth Károlyné, Fekete Manó, Mátéffy Domokosné, Barsay Károlyné, Imreh Domokosné, Félgyháziné, N. N. 2—2 K. N. N., özvegy Szarkáné, N. N., H. y., özv. Kovácsné, Özv.

Csehélyné, özvegy Szakács Mózesné, G. B. né, Szabó A. né, Kovácsné, özvegy Becsek, Némethné, Dózsáné, Szabó Nandorné, Martinovits Szilárdné, Molnár Károlyné, Maráth Józsefné, Tamás Balázs 1—1 korona. özvegy Ugron Istvánné ruhanemű Gönczi Lajosné ruhanemű, Stejnburg Ottóné 1 rend ruha, Kassay Józsefné gyerekruha, Pap Andrásné ruhanemű, Demény Ferencné ruhanemű, Gyarmathy Ferencné ruhanemű, Dr Solymossy Lajosné ruhanemű, Lányi Imréné ruhanemű, Egyed Balázsne ruha, Vajda Lajos 3 K és ruha, Bagossy Béláné ruhanemű, N. N. 1 K és ruha, Nosz Gusztávné ruha, Dragomán ruhanemű, Riemer Gusztávné ruha, Dollni Róbertné ruha, Voith Geóné ruha, Konez Árminné ruha, Soó Gáspárné ruha, Szabó Antal egy fü ruha, özvegy Groák Béláné ruha, Mihály Jánosné 1 K és két kis ruha, Tamás Albertné ruha, Embery Árpádné ruha, Persián Jánosné ruha, Csanády Zsuzsanna ruha, Amberboy Józsefné 1 kabát, Sterba Ödönné 1 kabát, Székely Dénesné 1 kabát, Tordosán Tompinné 60 f. Deák F., Pap M., Pálffy Aladárné, Balási Ignácne, Szabó Gy., B. K. 50—50 f. N. N. 40 f. Összesen 150 korona és 30 öcskaruha darab.

A román. kath. plebánia templom belső javítás és díszítésére adakoztak (VIII közlemény) özv. Gróf Mikes Benedekné 12 számú gyűjtőiben: Gróf Mikes Benedekné 200 K, Gróf Kálnoky Felixné Sepsikörspatak 10 K, Mikes Árminné Zabola 20 K, Spiel 14 K, A. J. 6 K, Br. Huszár Károlyné 10 K, Unbekant 16 K, Gróf zécsen Miklósné Róma 50 K, özv. Gróf Mikes Miklósné Szt. László 20 K, F. M. 4 K, Ein protestanisches Ehepaar, Mikes Ilona 20—20 K, Valaki 10 K, összesen 400 korona, Dr Horvát Károlyné 21 számú gyűjtőiben: Horváth Károlyné 20 K — Barsay Károlyné 16 számú gyűjtőiben: Barsay Károlyné 20 K, Szabó Istvánné 98 számú gyűjtőiben: Szabó Dénes 5 K, Szabó István, Szabó Istvánné 4—4 K, Dr Vári Géza 2 K, Moritz Iduska 1 K, Szabó Lajos 50 fill. összesen 16 K 50 fill. — Szabó Ilona urhölgy 76 számú gyűjtőiben: Főteri zárdá 6 K, Biró Józsefné, Bothos István, Olvashatlan 1—1 K, Bartha Gyula, Szabó Iluska 50—50 fill. társaság 40 fill. társaság, Szörtey Lajoska 20—20 fill. A kicsi 6 fill. Egy kiránduló 2 fill. összesen 10 K 88 fill. — Medgyes Emma urhölgy 40 számú gyűjtőiben: Stratzingér Emilné 5 K, Finkér Lászlóné, Dr Karácsonyi Miklós, Buda Gyuláné, Illýés, Medgyes Emma, Ferenczy Istvánné, Kun Vilmosné, Dobriban Jakab, Lázár Irma 2—2 K, Dr Sándor Györgyné, Balogh Lajos, Mithlay Juliska, Korpos Ádámné, Ipsz Jánosné, János Gyuláné, Medgyessy Dezső N. N. 1—1 K, összesen 31 K. — Berkecz Sándorné második ivén: Deaky Vidorné, Zöld Jánosné, Szentkovits Jánosné 2—2 K, Orbán Balázs 1 K, Albert Péterné 60 fill. Szentpétery Gergely 50 fill. összesen 8 K 10 fill. 7 gyűjtőiv összege 506 K 43 fill. I—VII közlemény 3728 K 61 fill. Tiszt. főnökő gyűjtése okt. 24 én 85 K 62 fill. Flórián Bogdán készpénz adománya 200 K, Embery Árpád készpénz adománya a Mária oltár kijavítására 300 K, okt. 24-én rendezett estélynek tiszta jövedelme 785 K 50 fill. 1903 évben megindított első gyűjtésnek összege kamataival 4106 K 95 fill. összesen 9713 K 16 fill. Fogadják a nemeszívű adakozók ez uton is hálás köszönetünket.

Székelyudvarhely, 1906. október 31.

Gróf Mikes János Paschek Viktor, főesperes plebános, bizottsági pénztárnok bizottsági elnök.

Országos kirakóvásárok nov mber havában a következő helységeken és napokon lesznek:

4. Radnót, Segesvár.
5. Kolozs, Mártonhegy, Mártontelke, Teke, Topánfalva.
7. Dobra, Drág, Kiskend.
8. Nagyborosnyó, Naszód, Szilágynagyfalu, Tövis.
9. Bolkács, Csikesekefalva, Csikszentmárton.
11. Bágyon, Kisselyk, Kovászna, Magyar-gerőmonostor, Marosvásárhely, Sárkány, Szerdahely.
12. Barót, Farkaslaka.
13. Csokmány, Vajdahunyad.
14. Bátos.
15. Egerbegy (Tordaaranyos), Magyarós, Riomfalva
16. Resinár, Tasnád.
19. Felvinc, Gernyeszeg, Harasztkerék, Királyfalva, Magyariráta, Magyargorbó, Szászhalom, Szentágota.
20. Erzsébetváros, Körösbánya, Szamos-nagygoroszló.
21. Beszterce, Csákgorbo.
22. Magyaragyzsombor.
25. Alvinc, Báffyahunyad, Göresön, Gyala-kuta, Gyergyóditró, Kutyalva, Százkézd.

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévívízű gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamoss viz-fürdők. Ivó- és belégzési kura, 200 ké-

nyelmes lakószoba. Szolid kezelés jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság.

Hát a nénéd él-e még? Már hogy ne élne, hisz tennap kapott ismét egy láda „barack krémet” mitől naponta fiatalodik. Készíti az Első Magyar Cognacgyár Kecskeméten.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-gig.

Irtta: Connert János, ford. Balász Dénes. (75. folytatás.)

Minthogy pedig a székelyek azt az adót, mely akkor szeptemberben volt fizetendő, még decemberben sem adták meg, az országgyűlés biztosokat rendel ki, a kiket a hátrálékok kényszerű behajtásával biz meg.⁴¹ De mivel a jelzett célra még ez az adó sem volt elegendő, ahhoz 1603-ban pótlékot szavaztak meg, a mely a nemes székelyekre 32, a lófőkre 10 és a közszekelyekre 5 dénárt tett ki. Minthogy a székelyek a mult esztendőben is az adózásban részt vettek — indokolja az országgyűlés, ugy most sem vonhatják ki az alól magokat és elrendeli, hogy a széki kapitányok és királybírók azonnal adószedőket nevezzenek ki, mellőlők kellő számú fedezetet adjanak, hogy elmentállás esetén azok a rendes büntetést alkalmazhassák.⁴²

1607-ben 6 dénár fejadó fizetésére kötelezvék a székelyek, de ez alól kivételnek a vagyonatlanok, (inquilini) a semmiesek.⁴³ 1610-ben 1333 egyharmad ftot, azaz az országos kiadások egyharmadát hordozzák a székelyek, a mibe a portánál Bethlen Gábor követsége került⁴⁴ s még ugyanazon évben további 1000 ftot fizetnek a különféle országokba küldendő követek számára,⁴⁵ ezután hasonló célra 1615-ben 533 egyketted,⁴⁶ 1617-ben 1200 ft.⁴⁷ és 1616-ban is egy ilyen Legatióra és Konstantinápolyban az erdélyi ház helyreállítására 1333 egyketted ftot adnak.⁴⁸ A konstantinápolyi erdélyi ház részére 1653 és 1655-ben is külön adó van kivetve.⁴⁹ Nevezett cikkelyekben nincsen szó külön a székelyekről, de hogy az utóbbi költségeket ők is hordozták, az az elszállított adókról reánk maradt számadásokból kétségtelenül kitűnik, a melyekben Aranyos, Maros, Udvarhely és Háromszék egyéb apró kiadásai is föl vannak jegyezve.⁵⁰ Ekként nem alaptalan a föltevés, hogy hasonló célokra a székelyek máskor is adóztak.

Az önkéntes adakozás formájában való másnemű adózásra, közterhekre, az említettekén kívül a fejedelmek csak kérésre iparkodtak rábírni a székelyeket. Bocskay 1606-ban unszolva kéri őket, hogy csapatai részére szállítsanak Gyulafehérvárra némi élelmi szert; de hát a jövőre nézve nem lesz az semmiesetre kószoló, — hangzik az utasítás, ne is a kapitányok és királybírók gyűjtsék azt össze — hivatalból, hanem az egyes székek saját keblökben bizalmi emberekkel szedessék össze.⁵¹ Látjuk ebből, hogy a fejedelmek mily kiméletesen érintették a székelyek legérzékenyebb oldalát! Minthogy a 17. század kezdetén az erdélyi fejedelemség pénzügyei siralmas állapotban voltak, Rákóczi Zsigmond ezért legalább az ököradó föl-elevenítésére igyekvék rábírni a székelyeket. Hivatkozva a székely szabadságok teljes visszaállítására, kéri őket, hogy ősai szokás szerint „adják meg a császárnak, a mi a császáré” s ne feledkezzenek meg az ököradóról.⁵² Az országgyűlés a fejedelem kérésére a választ nyilván a székely nemzetgyűlésre bízta, mert az a fejedelemnek ököradó helyett subsidiumot szavazott meg, segédmet, a melyhez primorok, lófők darabontok, libertinusok, marha állományuknak megfelelőleg (hat ökör után egy-egy forinttal) járultak. 1608-ban fölkeri az országgyűlés a fejedelmet, mely szerint biztosok után

birja rá az udvarhelyi nemzetgyűlést, hogy a fejedelem és gárdája részére a székelyek természetbelieket szállítsanak.⁵³ 1614-ben a rendeket fel-szólítja a fejedelem, hogy közös adakozásból, az adóval és szolgálattal súlyosan megterhelt jobbágyok mellőzésével, teremtsenek egy kincstári vagy tartalék alapot (publicum aerarium), a melyhez azonban az országgyűlés rendjeinek csak különös meghatalmazásával lehessen nyulni.⁵⁴ E felszólításra a székelyek az alap megteremtéséhez készek hozzájárulni, valamint a gyulafehérvári fejedelmi székváros megépítéséhez is, csak-hogy a fejedelem követeléseit terjessze előbb a nemzetgyűlésük elé.⁵⁵ Az is megemlítendő itt, mint adomány és nem kötelezettség, hogy 1626-ban a székelyek Bethlen Gábor feleségének, mint választott fejedelem nejének gratuláció gyanánt 2000 ftot ígérnek s hogy az egész Székelyföld már 1621-ben a szultán serege részére szállítandó 300 köből buza és 300 köből árpaliszt adására kötelezé magát, ami a csikiak részéről aztán panaszra is adott okot, minthogy abból igen sok esett rájuk.

Bizonyos foku büntetés jellegét hordja magán ezekkel szemben az 1616-iki országgyűlés ama végzése, mely szerint: „minden lófőből, darabontból és szabadosból jobbágygyá lett székely a vármegyék szokása szerint 110 dénárt fizet”.⁵⁶

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság és szeszfinomító-gyár Kecskeméten budapesti központi irodájának (V. Mérleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva . . .	145—	148—
Finom szesz adózatlanul . . .	45.50	48.50
Nyers szesz adózva . . .	143—	145—
Denaturált szesz	38—	40—

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatású, mint a gyógyszerkamájolajból alphosphorsavas mész és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió; mert a Scott-féle Emulsió a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átsegíti fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A Scott-féle Emulsió egyuttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A Scott-féle Emulsió sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátan nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.
Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.
Kapható minden gyógyszerárban.

BOR!

Fernengel Gyula székely-udvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánty J. fia vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.

Jó és olcsó étkezés!

Nem vendéglő!

Finom házi koszt!

Magyar, francia, angol és más leghíresebb konyha!

Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 21. sz. a. (Huszárház) az udvarban.

Háztól elhordva, vagy helyben szervírozva.

Egy adag, 3 tál finom ebéd (csütörtökön és vasárnap 4 tál étel) háztól elhordva havonként 13 frt (36 K), helyben kiszolgálva 14 frt (28 K). — Ugyanilyen ebéd, reggelivel és vacsorával (reggel bivalytejes kávé kifli v. zsemlyével, este különféle sült kompottal és salátával) háztól elhordva egy hónapra 23 frt (56 K), helyben kiszolgálva 26 frt (52 K).

Népkonyha. Egy nagy adag husleves és főzelék sülttel házól elhordva, havonként 12 frt (24 K). Egy jó adag bivalytejes kávé kifli v. zsemlyével 10 kr (20 f).

Mindenki kóstolja meg és azonnal tapasztalja, hogy ilyen pompás és izletes ételt ritkán vagy soha sem evett. Ezért jóáltást, felelősséget vállal:

őzv. Mátcs K. Szilárdné.

Sz. 15—906. kj.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Székelyzsombor község, a tulajdonát képező három kövü

lisztelő malmát

az 1907 évre bérbeadni elhatározván, az ez iránti árverést folyó évi november 24-én d. e. 8 órakor Székelyzsombor község házában meg fogom tartani. Kikiáltási ár 800 korona, bánatpénzül ennek 10 százaléka teendő le.

Székelyzsomboron, 1906 okt. 20.

Péter József
jegyző.

Szítás János
bíró.

Kiadó szántók és kaszálók. A bethlenfalvi szélben, Székelyudvarhelyt a Csálókatetön, a Pusztakert és a Nagyszőlőn levő első rendű szántóimat és kaszálóimat hasznóhárbe adom. Őzv. Kandó Mózesné, Kossuth-utca 60. sz. 1—3

KOCSIK kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók: Albert Péter kovácsmesternél Székelyudvarhelyt. Használt kocsikat becsereél és kijavít.

Főzöttcetgyári raktár! Legkiválóbb minőségű főzöttcet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt (Dragomán üzlete mellett) kapható.

„Eredeti Singer” varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 16. sz. alatt levő „Eredeti Singer” cég képviselőjénél rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer-féle varrógépet nem árusíthatnak.

Kiváló tisztelettel

Bokor András.

az „Eredeti Singer” cég megbízottja.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ES STOCK

pároló-telepe
FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

következő hivatalos vizsgálaton átment

BOROK

vannak nagy mennyiségben raktáron:

Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül
Magyarigeti rizling.	80 fillér
Mózes fehér.	65 fillér
Siller székelyi.	47 fillér
Fehér asztali.	45 fillér
Hegyaljai asztali.	78 fillér
Villányi vörös, 1900 év.	88 fillér
Tolcsvai szamorodni 1900	155 fillér
	144 fillér

Palack borok: Zöld sylvani, Magyarigeti Som, Kecskeméti Auvergnas Gris, Farcali Furmint stb. fajta kitűnő palack borok a legolcsóbban kaphatók. — Megrendelésre bármely faj palack borok hozhatók. Vételnél hordóért illetéket 13 fillér letét adandó. — Hordók 3 hónapon belül sértetlen tiszta állapotban, a székelyudvarhelyi pincébe szállítást levonva, a felszámitott áron visszavetnek.

Első Budapesti Malom-építész és Gépgyár képviselője. KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Réthy-féle cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-féle kéjűnk, mivel sok használatlan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-féle fogadjunk el!

Hogy hívják?

Mikor született?

Nincs többé csalódás!

Szerencsését lepecsételve őrzi a KISS bankház!

Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet! Fortuna segítségével minden név és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el **pecsét alatt**, például:

a lepecsételt boríték elődala:

a boríték hátsó oldala:

„János”

Születési év: **1877.**

Használja ki az alkalmat. Fogadja lepecsételve szerencsését tőlünk.

Írja meg nevét, születési évét és mi azonnal küldjük **pecsét alatt** az ön részére eltett szerencsesorsjegyet. Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencseje NAGY”

jelmondas híveihez csatlakozott, nálunk lelte szerencsését; merítsen Ön is a KISS bankház kiadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk szerencsésének lepecsételt záloglevelét és gazdaság meg jólét közel lesz Önhez.

XIX. sorsjáték I. osztályának húzása már *folyó évi november hó 22. és 23-án lesz.* Az I-ső oszt. sorsjegyek árai: Egy nyolcad K 1.50. Egy negyed K 3.—. Egy fél K 6.—. Egy egész K 12.—.

KISS KÁROLY és TÁRSA

magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye

Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 13. sz.

Fiókok: VI., Váci-körut 5. sz. — VII., Erzsébet-körut 22. sz.

Uj cukrászda megnyitás!

Alulírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy helyben a **Kossuth-utca 7. szám alatt**

cukrászdámat

folyó hó 21-én megnyitom.

A kül- és belföld nagyobb cukrászdáiban szerzett több évi tapasztalataim lehetővé teszik, hogy jó és izletes süteményeimmel a n. é. közönség legmesszebb menő kíváncsáit is kielégíthessem. Lakodalmakra, keresztelőkire és nagyobb ünnepekre történő megrendeléseket gondos kivitelben és izletesen készítek el.

Megrendelésre készítek legfinomabb kivitelű *tortákat, tea- és csemegé-süteményeket, mandula-különlegességeket, bonbonokat, pástétomokat, krémeket, fagyaltokat* és minden ezen szakba tartozó dolgokat.

Naponta friss *hassé és kávéhoz való izletes sütemények* kaphatók.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Ujhelyi Rezső cukrász

Kossuth-utca 7. szám.

KÉRJEN

csak

Seller és Kary-féle

FREDON

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscar, chevreaux és lakkeipöh. Bécs, XII.11.

Tankönyvek, tanszerek

kaphatók: **BETEGH PÁL és TÁRSÁNÁL.**

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnál, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”,

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomató intézetében Székelyudvarhelyt, 1906.